

อภิปรายผลการวิจัย

จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเสี่ยงของนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ และมีอคติหรือประหลิดคิดว่าจะเสี่ยงอยู่ในระดับแตกต่างกันหรือไม่ ตลอดจนปฏิกริยาร่วมระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติ-ประหลิดต่อพฤติกรรมการเสี่ยง

ความสอดคล้องของสมมุติฐานการวิจัยกับผลการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเสี่ยงในระดับกลางมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งในภาพที่ 8 และ 9 พบว่า มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเสี่ยงในระดับกลางมากกว่ากลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ความแตกต่างมีนัยสำคัญ สมมุติฐานข้อที่ 1 จึงได้รับการสนับสนุนเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ McClelland (1958); Atkinson (1958); Issacson(1964); Mahone (1960)

สมมุติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่มีอคติจะเสี่ยงในระดับกลางมากกว่านักเรียนที่มีประหลิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งปรากฏในตารางที่ 10 และ 11 พบว่ามัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่มีอคติสูงกว่ากลุ่มที่มีประหลิด ความแตกต่างมีนัยสำคัญ สมมุติฐานข้อที่ 2 จึงได้รับการสนับสนุนจากข้อมูล

สมมุติฐานข้อที่ 3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติ-ประหลิดมีปฏิกริยาร่วมต่อพฤติกรรมการเสี่ยง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตารางที่ 12 พบว่าปฏิกริยาร่วมระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความเชื่ออคติชิต-ปรลิติตไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สมมุติฐานจึงไม่ได้รับการสนับสนุน แสดงว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติชิต-ปรลิติตไม่มีปฏิกริยาร่วมกัน กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกับกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่มีอคติชิตหรือปรลิติตมีพฤติกรรมการเสี่ยงเป็นไปในทำนองเดียวกัน เป็นไปตามแผนภาพที่ 7

การที่ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมุติฐาน คือ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและค่าที่มีอคติชิตหรือปรลิติตมีพฤติกรรมการเสี่ยงระดับกลางในทำนองเดียวกัน อาจเป็นไปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติชิต-ปรลิติตของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 พ้นมาถึงระดับสูงสุด จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีอคติชิตจะเสี่ยงระดับกลางมากที่สุด นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำและมีปรลิติตจะเสี่ยงระดับกลางน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังปรากฏในตารางที่ 14 และ 15 พบว่ามีดัชนีสหสัมพันธ์ของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีอคติชิต สูงกว่าของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่มีปรลิติต ความแตกต่างมีนัยสำคัญ สมมุติฐานข้อที่ 4 จึงได้รับการสนับสนุนจากข้อมูล

ผลจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า

1. นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเลือกงานที่ยากปานกลางหรืองานที่มีระดับการเสี่ยงกลางมากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ นั่นคือเขาเลือกงานตามความเป็นจริง เพราะเขาต้องการความสำเร็จ ส่วนงานที่ง่ายไม่ท้าทายความสามารถของเขา แต่ถ้าเลือกงานยากก็ไม่แน่ใจว่าจะประสบความสำเร็จ งานที่เสี่ยงระดับกลางจึงดึงดูดนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงได้มากกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2. นักเรียนที่มีอคติเลือกงานระดับกลางมากกว่านักเรียนที่มีปรีชาญาณเพราะความสำเร็จในงานที่เสี่ยงระดับกลาง ซึ่งให้เหินว่ามีความสามารถ อย่างน้อยที่สุดก็ทำงานที่คนอื่นจำนวนหนึ่งทำไม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ

3. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า อรรถประโยชน์ของความสำเร็จนอกจากเป็นฟังก์ชันของความยากของงานหรือการคาดหวังในโอกาสของความสำเร็จแล้ว ยังเป็นฟังก์ชันของการรับรู้ว่าคุณสมบัติพลเหนือความสำเร็จอีกด้วย แสดงว่าการทำนายพฤติกรรมความเสี่ยงโดยใช้ความเชื่ออคติ-ปรีชาญาณควบคู่กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทำให้การทำนายผลชัดเจนขึ้น

แนวทฤษฎีที่ควรจะเป็นในการทำนายพฤติกรรมความเสี่ยงในสถานการณ์ที่ต้องอาศัยทักษะ

จากสมการทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเสี่ยงตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Atkinson ดังนี้

$$T = (M_s - M_f)(P_s)(1 - P_s) + T_{\text{ext}}$$

หรือ พฤติกรรม = บุคลิกภาพ + สถานการณ์

นั่นคือ พฤติกรรมความเสี่ยง = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ + การคาดหวังในโอกาสของความสำเร็จ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสภาพที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลจนกว่าจะถูกกระตุ้นจากตัวแนะ (cue) ในสิ่งแวดล้อม ดังเช่นการคาดหวังในโอกาสของความสำเร็จหรือความยากของงาน เป็นตัวแปรสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย แต่มีงานวิจัยที่ไม่สนับสนุนสมการข้างบนอยู่บ้าง (DeCharm and Dave 1965: 558-568; Hamilton 1974: 356-364) แม้ว่าจะงานวิจัยส่วนใหญ่สนับสนุนก็ตาม และตามแนวคิดของ McClelland ที่ว่าตัวกระตุ้นพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย ก็คือความต้องการความสำเร็จ แต่ความต้องการอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความต้องการความสำเร็จจะมีปฏิกริยา

ร่วมกัน (Keith 1977: 46) ประกอบกับข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมการข้างต้น และในขณะเดียวกันสมมุติฐานที่เกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรความเชื่ออคติ-ประหลิตได้รับการสนับสนุน นั่นคือนักเรียนที่มีอคติเชิงระดับกลางมากกว่านักเรียนที่มีประหลิต นอกจากนี้ตามสมมุติฐานที่ 4 ก็พบว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่มีอคติเชิงระดับกลางมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่มีประหลิตเชิงระดับกลางน้อยที่สุด จึงชี้ให้เห็นว่าตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และตัวแปรความเชื่ออคติ-ประหลิตส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมการเลี้ยง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา แนวโน้มของพฤติกรรมการเลี้ยงจึงขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพอันได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติ กับความคาดหวังในโอกาสของความสำเร็จหรือความยากของงาน สมการที่ทำนายการเลี้ยงของบุคคลน่าจะเป็นดังนี้คือ

$$\text{พฤติกรรมการเลี้ยง} = \text{แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์} + \text{ความเชื่ออคติ} \\ + \text{การคาดหวังโอกาสของความสำเร็จ}$$

ข้อค้นพบอื่น ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบที่น่าสนใจอยู่ 2 ประการ ได้แก่

1. ผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มอคติเชิงระดับกลางมากกว่ากลุ่มประหลิต ผลอันนี้ชี้ว่าวิธีที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลที่น่าสนใจอีกวิธีหนึ่งก็คือการเปลี่ยนบุคลิกภาพให้มีความเชื่ออคติหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเปลี่ยนการรับรู้แรงเสริมว่ามาจากการกระทำไม่ไช่มาจากแหล่งอื่น ๆ นอกตัวบุคคล เมื่อบุคคลรับรู้หรือประเมินความสำเร็จและความล้มเหลวว่ามาจากตนเองแล้ว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ ถ้าสำเร็จก็แสดงให้เห็นว่าเป็นคนมีความสามารถ แต่ถ้ามลเหลวก็แสดงว่าเป็นคนไร้ความสามารถหรือความสามารถน้อย ซึ่งจะไม่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้เป็นคนที่น่าตนเองหรือควบคุมตนเองได้

2. ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลี้ยงระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำและระหว่างกลุ่มที่มีอคติและประหลิต พบว่าการเลี้ยงระดับกลางมีผลมากที่สุดที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่ม นอกจากนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติ-ประหลิตส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมการเลี้ยงระดับกลาง ผลการวิจัยนี้จึงเน้นความสำคัญในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออคติไปพร้อม ๆ กัน เพื่อช่วยให้บุคคลบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย.